

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Włodzimierz Wróbel

SSA del. do SN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Barbary Nowińskiej i
przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich
w sprawie **K.B.**

obwinionej z art. 107 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 25 listopada 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 7 lutego 2014 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 23 września 2013 r.,

1. oddała kasację,

**2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Obwiniona **K. B.** stanęła pod zarzutem tego, że:

- 1 - w okresie od listopada 2011 r. do grudnia 2012r. poprzez słuchanie głośne muzyki, kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji złośliwie niepokoiła H. M.,
tj. o czyn z art. 107 k.w.;

2 w dniu 26 lutego 2013r. około godziny 3.20 w S. chcąc wywołać niepotrzebną czynność Policji poinformowała dyżurnego Komendy Powiatowej Policji w S. o zakłóceniu ciszy nocnej,

tj. o czyn z art. 66 § 1 k.w.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 23 września 2013r. w sprawie o sygn. akt X W .../13 uznał obwinioną za winną tego, że od kwietnia 2012r. do grudnia 2012r. w S. poprzez kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji złośliwie niepokoiła H. M., i za to, na podstawie art. 107 k.w. wymierzył jej karę grzywny w kwocie 200 zł., zaś od popełnienia czynu opisanego w punkcie 2 uniewinnił ją.

Apelację od tego orzeczenia wywiódł obrońca obwinionej i zarzuciła w niej obrazę prawa materialnego poprzez naruszenie przepisu art. 107 k.w. przez błędną jego wykładnię, co miało wpływ na treść wydanego orzeczenia.

Wskazując na powyższe obrona wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenie poprzez uniewinnienie obwinionej bądź uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W części dotyczącej wymiaru kary wyrok zaskarżyła również oskarżycielka posiłkowa H. M.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 7 lutego 2014r. w sprawie V Ka .../14 utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia na korzyść obwinionej wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich i zarzucił w niej rażące i mające istotny wpływ na treść skarżonego wyroku naruszenie prawa materialnego, to jest przepisu art. 107 k.w., polegające na jego błędnym zastosowaniu w sytuacji, gdy działanie przypisane obwinionej, nie wyczerpywało znamion tego wykroczenia i wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. w zaskarżonej części oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji, w zakresie, w jakim przypisano obwinionej popełnienie wykroczenia z art. 107 k.w. i w konsekwencji uniewinnienie K. B. od dokonania tego czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut podniesiony w kasacji nie jest zasadny.

Współczesny polski proces karny nie ma charakteru procesu formułkowego. Oznacza to, że skuteczność postawienia zarzutów, czy przypisania popełnienia czynu zabronionego, nie zależy od użycia w opisie takiego czynu określonych słów stanowiących powtórzenie zwrotów ustawowych. Bezspornie powtórzenie takie jest najprostszą metodą redakcyjną na dokonanie tych czynności w sposób prawidłowy, jednak nie jedyną skuteczną. Może to bowiem nastąpić zarówno poprzez powtórzenie odpowiednich zwrotów ustawowych, jak i ich synonimów, ale również pominięcie pewnych określeń, jeżeli dostatecznie wyraźnie wynikają one z innych elementów opisu. Istotne, aby opis taki w sposób jednoznaczny odzwierciedlał te elementy, które odpowiadają znamionom danego typu czynu zabronionego.

Niewątpliwie na wyczerpanie znamion popełnienia wykroczenia z art. 107 k.w. składa się **zachowanie, które ma w celu dokuczenia innej osobie** realizowane poprzez **złośliwie jej niepokojenie** w szczególności **złośliwie wprowadzenie jej w błąd**. Kwestią wzajemnego stosunku owego kierunkowego zachowania sprawcy – "w celu dokuczenia innej osobie" i stopnia nasilenia niepokojenia pokrzywdzonego realizującego się w postępowaniu „złośliwym”, była już kilkakrotnie przedmiotem ocen przedstawianych w uzasadnieniach orzeczeń Sądu Najwyższego (m. in. wyrok z dnia 22 czerwca 1995 r., III KRN 44/95 – Prok. i Pr. z 1995r., nr 11 – 12, s.24, wyrok z dnia 10 listopada 2010 r., IV KK 324/10, wyrok z dnia 4 września 2013 r., III KK 275/13 - LEX nr 1722375). Wnioski płynące z oceny tych wypowiedzi z pewnością nie są jednorodne, co w zasadniczym stopniu wynika ze specyfiki każdej z rozpoznawanych spraw.

Bezspornym jednak jest, że nie jest tak, iż w opisie przypisywanego (zarzucanego) wykroczenia z art. 107 k.w. wystarczające jest wskazanie na umyślność działania sprawcy (vide: op. cit. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 1995r.) – lub też na sam cel podjętych przez niego zachowań (stronę podmiotową tego wykroczenia stanowi *dolus directus coloratus* – zamiar bezpośredni kierunkowy), jakim jest dokuczenie innej osobie, bowiem jego zachowanie musi mieć wskazany przez ustawodawcę charakter i osiągnąć stopień nasilenia, wyrażający się w „złośliwości”.

Jednocześnie jednak, wskazać należy na bardzo bliskie związki znaczeniowe zwrotów „dokuczać” i „niepokoić”. Wszak „dokuczać” – to dawać się we znaki, stanąć kością w gardle, **niepokoić**, nie dawać spokoju (Słownik synonimów – Andrzej Dąbrówka, Ewa Geller, Ryszard Turczyn, Warszawa 1993), a odwołując się do innego źródła słownikowego: „dokuczać” to nękać, trapić, dręczyć, zadrećzać, sekować, gnębić, **niepokoić**, denerwować, drażnić (Wojciech Broniarek: Gdy Ci słowa zabraknie. Słownik synonimów, Warszawa 2005) (podobnie również: Wielki słownik wyrazów bliskoznacznych pod red. Mirosława Bańko, Warszawa 2005).

Jak wynika z powyższego, w istocie, zwroty te mają charakter synonimiczny, a zatem **pominięcie w opisie czynu kwalifikowanego z art. 107 k.w. wskazania celu działania sprawcy – dokuczenie pokrzywdzonemu – i poprzestanie na określeniu, że sprawca zachowaniem swym złośliwie niepokoił pokrzywdzonego, nie musi dekompletować zespołu znamion tego wykroczenia.**

Warto też zwrócić uwagę na to, że omawiane wykroczenie z art. 107 k.w. powszechnie nazywane jest w doktrynie – „złośliwym niepokojeniem”. Tym bardziej posłużenie się tym zwrotem w opisie, jednoznacznie wskazuje na to, przypisanie którego czynu zabronionego było wolą sądu.

Przechodząc na grunt konkretnych zachowań zarzuconych obwinionej – polegających na złośliwym niepokojeniu H. M. – poprzez „kilkukrotne zakręcenie dopływu wody do mieszkania oraz odłączenie kanalizacji” nie sposób racjonalnie przyjąć, że bezpośredni cel takiego zachowania, w jakichkolwiek warunkach, mógłby być inny, niż zmierzający do dokuczenia pokrzywdzonej.

Z tych względów nie można przyjąć, że Sąd Okręgowy rozstrzygając niniejszą sprawę dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji.